

SZERKESZTŐI IRADA

Belmagyar-utczán 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utczán 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy czentimeknyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Mátyás király szobra.

A Mátyás király szobor-bizottság a napokban tartott ülésén határozati-lag kimondotta, hogy

a szobora millenium-ra felállíttassék; a felállítandó szobor 100 ezer forintba kerüljön, és

a szobor Kolozsvár fő-terén állíttassék fel.

Ugyanezen gyűlésen három rend-beli pályadíjat is tűztek ki a szobor tervezetére, s kimondták, hogy a pályázaton csak hazai szobor-részek vehetnek részt.

A szobor-bizottság eme határozat-ai közül csak is épen a legutóbbit helyeselték, vagy is azt, melyben kimondják, hogy a szobor pályázatban csak hazai szobor-részek vehetnek részt; a hozott határozatok többi részei azon-ban — legalább a minőségünk szerint — elfogadható indokkal nem támo-gathatók s kívánatos, hogy mind eme rendelkezések újabb megfontolásban ré-szesüljenek.

Mi úgy látjuk, hogy a szobor-bi-zottság kissé elcsúszott a dolgot, s alig ha családunk, ha állítjuk, hogy ez elcsúszott itt is az szolgált okul — a mi egyebütt is lázasabb tevékenységre sarkallja az embereket — t. i. az ez-redéves ünnepség.

Most minden nagyobb dolgot úgy kezdenek az emberek, hogy az a mil-leniumra bevégezhessek.

Ha valahol vízvezeték kell — azt a millenium napján akarják meg-nyitni.

Ha kikövezni akarnak egy rég elhanyagolt utcát — most azt is a millenium idejére készítik.

Ha Mátyásnak szülő városában szobrot emelnek, annak is meg kell lenni a millenium napjára.

Hát nem az ellen akarunk felszó-lalni, hogy minden tőlünk telhető nagy dolognak bevégezését, vagy valamely nagy alkotásnak a létesítését kaposo-latba hozzuk az ezredéves jubileum-mal, mert nekünk is az a hitünk, hogy azt a nevezetes évfordulót ama tör-ténelmi tényhez és a nemzeti tekin-télyhez méltóan és mindenféle nagy és nevezetes dolgokkal kell megünne-pelni.

Ezek közé méltán sorozhatjuk épen Kolozsvár városában a Mátyás király szobránál felállítását.

Ámde szerintünk ennél a kérdés-nél nem az az elhatározó, hogy Ko-lozsvár egy Mátyás király-féle szoborral ünnepelje meg a honfoglalás jubileu-mát, hanem az, hogy olyan szo-borral örökítse meg a nagy király emlékét, a mely méltó legyen Kolozsvár dicső szülőföldjéhez, s méltóan hirdesse a késő nemzedékek előtt a Mátyás király nagyságát, híret és dicsőségét.

Már most ha ez a cél, akkor azt mondjuk: csupán a millenium ötletéből nem kell elhir-telenkedni a dologot.

Méltán lehet tartani attól, hogy az a szobor, a melynek 1896-ra készen kell lennie — nem lesz és nem lehet olyan arányokban kivihető, hogy az méltóan jelképezze Kolozsvár főterén a nagy király emlékét.

Szerintünk nincs már annyi idő hátra, hogy egy nagyobb arányú szobormű e rövid idő alatt létesíthessék. Tudjuk már a hason művek sorsából, hogy még aránylag kisebb szoborművek lé-rehozatala is több időt vett igénybe, mint a mennyi a kolozsvári Mátyás-szobor-bizottságnak rendelkezésére áll a — milleniumig.

Egyfelől az idő rövidsége de leg-főképen az — anyagi eszközök elégtelensége képezi legna-gyobb akadályát annak, hogy egy Mátyás király emlékére méltó szobor-mű a milleniumi idejére létesíthető legyen.

Mert, hogy is áll a dolog?

Ez időszakra ugyanis a szobor-alap alig rendelkezik többel 60000 frtnál, tehát még az előirányzott 100 ezer frtból is hiányzik 40 ezer frt. Hol a garancia arra, hogy csak ez összeg is előteremtessék addig akár közadakozás útján, akár más módon?

De ha valami bűvészszeresséssel előteremtethető volna is a 40 ezer forint, vajon 100 ezer frt elég arra, hogy egy Mátyás nagyságához méltó szobor-művet és pedig épen a tervezett lovas szobrot létesíthessék?

Szerintünk erre legalább 150 ezer forint kellene. Így mondják ezt a szak-emberek is, a kik meg tudják hatá-

rozni, hogy egy lovas szobor — mely-nek a tér arányával is számolni kell — 150 ezer forint alatt épen nem létesíthető.

Már most ha elgondoljuk, hogy még a 100 ezerből is hiányzik 40 ezer a 150 ezerből pedig még épen 90 ezer forint nincs meg, akkor szerintünk csak indok nélkül való sietséggel lehetett a szobor költségeire 100 ezer forintot előirányozni és épen olyan elhírte-lenkedve lehetett a költségek össze-gét 100 ezer forintban állapítani meg valamint, hogy az is kétséges, hogy csak 40 ezer forint előteremthető e rövid két év alatt?

Mindezek a csak hirtelenében fel-vetett kérdések is elég alkalmasak arra, hogy aggodalomba ejthessék, elsősor-ban a szobor bizottság tagjait a felett, hogy a mű a hogy ők tervezik — és azon időn belül, melyet kitéztek egy-általán létesíthető-e?

Már most, ha úgy látjuk, hogy a dolog csakugyan el van hirtelen-kezdve: nem kell szégyenleni a tervtől való visszalépést. Sokkal okosabb do-log egy elcsúszott lépést még akkor korrigálni meg — mielőtt az nem boszulja meg magát, mint akkor bán-kodni az elhirtelenkedett dolog felett, a mikor már nem segíthetni a ballépés szomorú következményein.

Most még minden nagyobb baj nélkül vissza lehet szivni a hozott ha-tározatokat, s még egyszer fontolóra venni minden körülményt — a mely-től e nagy mű létesítése függ, s kér-jük is az érdekelteket gondolják és fontolják meg még egyszer az ügyet.

Alkalmilag még néhány kérdést mi is felvetünk a dolog tisztázásáért.

Politikai nir.

Arccatlanság. Azt az arccatlanságot, melylyel más nemzetek fiai országunk bel-téjeibe akarnak avatkozni, úgy látszik, is-mét folytatni akarják a románok. A buka-resti „Romanul” ugyanis a következőket írja:

„Azokkal az új földzésekkel szemben, melyeket a magyar kormány egy idő óta kezdeményezett a román nemzeti párt tag-jainak perbe fogatásával, az egyetemi hall-gatók általános egyetületének bizottsága több

gyűlésnek összehívását határozta el oly cél-ból, hogy a fővárosban június 14-re (26-ra) hatalmas tiltakozási manifesztációt szerve-zen. A bizottságnak a határozata a legdicsé-retrémeltőbb, és meg vagyunk győződve ar-ról, hogy az összes tanulók részt veendek benne. Hasonlóképpen kétséget nem szenved, hogy a sajtó pártkülönbség nélkül támogatni fogja e mozgalmat.”

Ugron Gábor a külügyi politikáról.

Bécs, jún. 14.

Táviratilag jelentettük, hogy Ugron Gá-bor mily nagy hatású beszédet mondott a delegáció nyilvános ülésén.

Ugron beszéde általános feltűnést kel-tett a politikai körökben és a bécsi lapok tüzetesen foglalkoznak vele.

Egyhangulag konstatálják azt, hogy a delegációban soha még ilyen őszinte és nyílt felszólalás nem hangzott el.

Ugron beszéde így hangzik:

Tisztelt országos bizottság! Én mint a mult alkalommal is kijelentettem, a külgy-miniszter által követett külügyi politikát nagyban és egészben helyeslem, de nem va-gyok abban a helyzetben, hogy azon biza-lomnyilvánításhoz, melyet a külügyi albizott-ság tisztelt előadója indítványozott, hozzájá-rulhassak. A követett külügyi politika irá-nyát nagyjában helyesnek találom, de ezen irány érvényesítése rendjén nem találom elég erőlyes fellépést. Téved a tisztelt előadó ur, midőn azt mondja, hogy a mi politikánkat nem szabad, hogy ideálók megvalósítására irányozott, törekvés vezesse. Kell, hogy ideál-ok megvalósításra vezessék. Az ideál pedig az, hogy minél kevesebb ellenségtünk mara-djon azok közül, kik eddig úgy Ausztria mint Magyarország fennállása ellen érdekeiket ér-vényesíteni akarták. És nem elég, a mit a jelentés külügyi politikának céljává kitéz, hogy csak arra szorítkozunk, arra is kell töre-kedni, hogy tért foglaljunk a minket körül-vevő nemzetek szívében, gondolkodásában és rokonszenvében. Pedig, fájdalom, azt tapasztaljuk huzamosabb idő óta, a nélkül, hogy a körülöttünk levő népek rokonszenvének elvesz-tésére bármi okot adtunk volna, nem vagyunk képesek a régi rokonszenvet megtartani és újból visszaszerezni. Azon az alapelven kell, hogy nyugodjék politika felfogásunk, a mely-n nyugozik európai helyzetünk: a german és szláv nemzetek nagy uniója közt az ap-róbb fajok szövetségét kell érvényesíteni és

mint eszmét eszmével szemben, ezen apróbb fajok szövetségét kell érvényesíteni és mint eszmét eszmével szemben, ezen szövetség esz-méjét oda állítanunk. És ha ezt az eszmét meg akarjuk valósítani, akkor szükséges, hogy ezen apróbb fajok és nemzetek, melyek kör-ülöttünk vannak, működésünket ne félelem-mel, hanem rokonszenvenvel kísérjék, hogy meg legyenek győződve, hogy érdekeiket nem akarjuk megkárosítani, hanem hogy érdekeink-ben sőt ismerjék fel azt is, hogy barátságunkban hatalmas támaszt nyernek és még megtámad-tatásuk is ellenségesekké minket nem tesz mert fennmaradásuk és erőteljes nemzeti fej-lődésük Ausztriának és Magyarországnak is érdekében áll.

A tisztelt előadó ur szemlét tartott a körülöttünk levő népek politikai elfoglalt-sága fölött. Én nem tartom veszélyesnek azon parlamenti küzdelmeket, melyek némely nagy nemzetet izgatnak, mert az erőf felis-merésre és alkalmazására vezet az. De ve-szélyesnek tartom azt, ha körülöttünk irány-zatok érvényesülnek, melyek Ausztria és Ma-gyarország politikájára iránt bizalmatlanságot keltenek. Akár Romániát, akár Szerbiát, akár Bulgáriát, akár Törökországot tekintem, azt tapasztalom, hogy mindentűt, Bulgáriát ki-véve. Magyarország és Ausztria irányában az ellenszenv folyton fönttartatik és tápláltatik és részint külügyi képviselőink egyéniségénél fogva és részint azon módszernél fogva, mely, mint az előadó ur mondotta, nem diplomá-cziai művek által akarja magát érvényesíteni, hanem tisztán irodai elintézkéssel: a s más ál-lamoknak ezen a mi érdekeink ellen irányuló törekvései kellő ellensúlyra nem találának.

Fájdalommal kell példát tapasztalunk, hogy Romániában, melynek fennállása a pánszlávizmus által veszélyeztetve van, miután sem a szláv, sem a germán fajhoz nem tar-tozik, mégis Ausztria és Magyarország tö-rekvései semmi rokonszenvennel nem találko-znak. Tévedés azt hinni, hogy a hatalmi kö-rök nem érzik nyíltan a mi politikai érde-meinket ezzel, bár ezen országok politikai tényezőivel szeszhangban vagyunk. Sőt épp azért, hogy ezen ámitásnak elejét vegyűk, diplomáciai képviselőinknek oda kell töre-kedni, hogy barátokat szerezzenek magának, barátokat szerezzenek a monarchának s úgy lá-tom, hogy diplomáciai képviselőink minde-ntűt a legnagyobb elzárkózottságban élnek, mintegy óvakodnak azon állam társadalmi életében részt venni, a melyben kiküldetés-ben vannak. Nem azért vannak kiküldve akár Romániába, akár Szerbiába, akár Törökor-szágba, hogy saját fontosságuk önértékét

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAI.

1893. június 15.

Proletárok.

Azok közt a társadalmi aranymondások közt, melyek fölött disputálni nem szokás (pedig sokszor lehetne), nem a legutolsó az, mely a vén leány sorsát örömtelen sorsnak mondja. A jobb társaságokban bizonyos ki-mélő udvariasság fogadja őket, mely több-nyire bántó, de sohasem vigasztaló. A hol nincsenek jelen, ott finomabb, vagy izetle-nebb guny tárgyal. Még nyersebb, kimélet-lelenebb és igazságtalanebb módon bántik el velők a nép felfogása, mely amolyan pálya-tévesztett lényeknek nézi őket. Még a halál-ban sem hagyják nyugton szegényeket. Egy roz z ízlésű poéta nyújtót árultat velők a po-kolban, a nürnbergi ösmert monda szerint meg az a tisztjók, hogy agglégények szakál-lával spörgessék tisztára a székestemplom híres fehér tornyát.

A népmese azt mondja, hogy haláluk után bibisemadár lesz belőlük, mely egyhaugu kotyogásával boszantja a halandókat. Ebhez hasonló felfogásnak hódoltak különben már a derűs, elfogulatlan Hellasban is, a hol a tucosok egy fajtáját elbűvölt vén leánynak tartották.

Egészen sajátos szokása a kedélyes „kulturvolk” legényeknek, hogy hushagyó kedden szekerre rakják a 24 évesnél idősebb leányokat, kihajtatnak velők a falu végére és egy árok partján ledobolják őket.

Ilyen sorsa van a vénleányoknak s az elménczedők nem gondolják meg, hogy az apácza, a kit az egyház a szentség nimbu-szával vesz körül, szintén csak vénleány s

Róma Veszta-szüzei, Peru nap-szüzei, a bud-histák és az aztekek apácái szintén tiszte-ltben tartott példái az aggszüzeknek.

A délvideki szláv népek szentimentáli-sabb hajlamaikhoz képest, öldöklő villenek képezik az aggléány lelkét. Azt hiszik róla, hogy magához csábítja a legényt és vad ój-féli tánczközben az életét veszi. Ilyenforma hit Sziamban az, hogy a holt szüzek lelke megöli azt, a ki meglesi őket, hogyan tán-czolnak a félhomályban.

Az Egyestűt-Államok asszonyai a nő-emancipáció által akarták elejét venni a leányok megvéntetésének. Stanton asszony a meggyőződés komolyságával mondotta az 1866-ban Albanyban tartott nagygyűlésen: Ha a nők megkapják méltó jutalmukat a szolgálataikért, akkor a körülményekhez ké-pest gazdagok lesznek és a férfiak nem idegenkednek majd annyira a házasságtól. Akkor nem lesznek többé vénleányok és agglégények.

Nem rossz az sem, a mit a kínaiak eszeltek ki, hogy nyakukra ne véntüljenek a leányaik. Kaliforniai véreik nagy hiányát érzik az asszonyoknak és vajmi sokszor ked-vők támad megismételni — bár egy kissé más formában — a szabin nők elrablását. Ha neszét veszik, hogy nem sokára megérke-zik egy hajó, mely ismét egy csomó kínai kívándorlót hoz Kaliforniába, seregestől a tengerpartra rohannak, azzal a kimondott szándékkal, hogy asszonyt rabolnak. Van is elég baje a rendőrségnek, a mikor az eféle „kihágásoknak” kell elejét venni.

A mikor Kínában értesültek a dolgok illetőn állásáról, csakhamar kész volt a ha-tározat, hogy négyezer „mandolaszemű” szü-zet exportálnak az arany országába. A gon-dolatot nyomon követte a tett s egyik fél-

nek sem volt oka a megbánásra. A kínai leányoknak különben jó kelete volt az euró-pai bevándoroltak közt is. Az újabb gene-ráció merőben megváltozott típusán meg is látszik már a nyoma ennek a sajátosság vé-rkeveredésnek.

Az asszony mezezerzésének más mód-ját a keletnek ama titkos vásáraitól tűzik, a hol a rabzsolgatókat adják és veszik szép-ségükhöz mért napiárakon. E piacokra csak az olyan emberek juthatnak be, a kik fejede-lmek, vagy főméltóságok megbízásából jöt-tek, vagy maguk is nagy gazdaság urai. Egy Afrika-utazó azt írja az alguri leányvásár-ról, hogy ott 500—1000, sőt néha 2000 tal-lért adnak egy leányért.

Jóval olcsóbbak a cserkesznők, ámár köztük is sok a nagyon szép leány. Elárú-sításukkal nemcsak maguk a cserkeszek fog-lalkoznak, hanem előkelő rangú török asszonyok is, a kiknek sok pénz kell a kedv-teléseikre, különösen pedig a torkosságokra és nem iktóznak attól, hogy ilyen uton-mó-don jussanak hozzá. Sok előkelő hölgy meg is gazdagszik az ilyen üzletben. Az elárúso-dott apától megveszi a leányt tíz éves ko-rában ötven-hatvan talléron s hat év mul-ta husszorosan áron adják tovább. Egy iga-zán szép cserkesz leány megér sokszor ötezer tallért is.

Egy volt miniszter felesége varázslót is szerződtetett az üzletéhez, a ki bűvésing-gel szolgált, ha szükség volt rá. A mikor a cserkesz leány magára öltötte azt az in-get, szépsége még lebilincselőbbé vált és a vevő alku nélkül megadta a legmagasabbra csigázott árat is. A török asszony ritkán fér meg a cserkesz nővel s a fajbeli különb-ség és a vad féltékenység sokszor oly gyöt-relmessé teszi a rabnő életét, hogy végre

különös szerencsének tartja, ha az ura reá un és valami szolgálójához adja feleségül.

Mások a viszonyok a kommunizmusnak hódoló felekezetek közt Economyben. A „rap-pisták” tudniillik oly annyira hódolnak a kö-zösség elvének, hogy úgy veszik, mintha nem is volna különbség a férfi és asszony között. Ebben a tekintetben főképen arra a vallá-sos meggyőződésükre támaszkodnak, hogy a nemben való egyenlőség eredeti, ideális álla-pota volt az emberiségnek, mely állapotot csak Ádám „historikus oldalbordája” szüntette meg. Ezelőtt hatvan esztendővel járt közöt-tük a híres „Leon gróf”, (valószággal Müller Bernátnak hívták) a ki többek közt Jeru-zsálem hercegének nevét is viselte és azt hirdette, hogy ő Messias. Egy külföldi the-ológustól, a ki neki jó barátja volt, ajánló-levelet hozott a telep főemberének a becsü-letes, de különben egygüttű Rapp Sebestyén-nek, a ki ezért nagy becsülettel fogadta. De Müller a nemi kommunizmusnak csakhamar más fajtájára vetette magát s ezzel szeren-csösen kegyébe jutott a telep ifjabb lakóinak. Végre adtak neki 100.000 dollárt, hogy csak menjen isten hírével s vigye magával a hi-veit is. De a rappistáknak az a része mely hit maradt profétájához, azért mind a mai napig bizva várja a világ végét, mely meg-szűnteti újra a férfi és a nő közti különbö-zéseket.

Furcsa szokást követnek a amozimek is. A mohamedán nő nem záradokoltat Mekká-ban másképen, csak a törvényes férje kísé-retében. Mitévő legyen már most az a jám-bor török asszony, s ki özvegyiségre jutott vagy elvált az urától? Lemondjon az ötvös-ségről, a miben legalább egy mekkai záran-dóklás nélkül nem lehet része a másvilágon vagy magában induljon utnak, a mi egyér-

telm volt a legnagyobb gyalázzattal? Ezer szerencse, hogy a szent Mekka férfiból a kaaba köve nem kergette ki régképen az üz-leti szellemet. A négy hely közül, melyre a háremeket berendezték, egyet rendszeren be-töltletlenül hagynak s időről-időre egy-egy zárandók-asszonnyal töltik be. Az ilyen há-zasság aztán törvényes; senki azt meg nem támadhatja. Megjegyzendő, hogy akárhán-y zárandók nő szerződésben kötelezi férjét, hogy minden egyes hitvesi jogairól lemond és be-éri az ajándékokkal, melyek bőségesen szok-tak hullani az „ad hoc feleségek” erszé-nyéből.

Hogy a szépség nem csak a művelt, hanem a félvad népek közt is elég gyakran szülő anyja a könnyelműségnek, bizonyítjaák Brit-Columbia krik-indián asszonyai. Őket tartják a legszebb, de egyszerűbb a leg-könnyűvérűbb rézbőrű fehér népeknek. Ter-metük plasztikus, vonásaik szabályosak, ők maguk rártartósak. A mi a többi indiai tör-zsek közt nem szokásos, nekik meg van en-gedve, hogy együtt költözhessenek a férfiakkal, sőt velük együtt is is ihatják magukat. A szegénylenség nem tulajdonsá-guk, a férfiak meg épen nem féltékenyek. Az asszony csak akkor bűnhődik meg a hit-telenségért, ha férjének tudta nélkül követte el. Ha aztán elhervadnak arcán az ifjúság rózsái, akkor örököse baj, nyomorúság és né-lkülözés az élete. Nem ritka eset, hogy az anya megöli a leányát, nehogy az ő sorsára jusson.

Valami kevéssel megnyugtatóbb a kép a malájok közt. A mig a maláj leány oda-haza van a szüleinél, koránt sem ápolja min-taszerűen a jó erkölcsöket. De ha férjhez megy, akkor jó anya és hit feleség. Az ura jól bánik vele, mert félti. Tudja, hogy a p p

lában részeseinek. Az emberek anquettusnak a miniszter ígéretét teszik, de az eredmény a láthatatlan messzejövőbe fekszik.

Hanem az operára? No arra van anynyi, a mennyit csak el tud pazarolni egy könnyelmű végzett adminisztrálás.

A mi színészeink hír szerint (a színház nálunk rendszeren a titoktartás dominálni szokott) jul. elején érkeznek haza és minden valószínűséggel szorítyossan tartanak előadást már júliusban is. A nyári látványosságokhoz a közönség nem köt magasabb igényeket. Ugy fogadják a mint kapják. Nem tudnak fel, ha nincs primadonna, vagy nincs tenorista, vagy hiányzik a hárszerelmes — a mint szinpadin nyelvvel nevezik — a fiatal és szerelmi kalandokban utazó színészt.

Hát mind ezt nyáron eltűri a közönség. Amugy is nem gyakorolja valami tulajdonság mértékben a színházba járást. Faluzás, kirándulás, zöldbe lakás, fürdőzés, utazás vezetik igénybe idejét és pénzét.

Hanem aztán ha ismét megkezdődik az igazi szezón, akárjuk hiányzik, hogy a társulat felfrissített erővel fog a munkához és nem lesz a közönség kénytelen ismét a szárnypróbálgatások kísérleteinek mutatványaitban unatkozni.

Ezt — hisszük — hogy maga az igazgatóság is tudja és segíteni is akar a hiányokon, mindazonáltal jónak láttuk elmondani előre is, nehogy valami végzetes tévedéssel a közönséget elidegenítsék a színházba járástól.

Ilyen végzetes tévedés volna az, ha a jelenlegi primadonnákról azt tételeznék fel, hogy teljesen megfelelőek és betöltik a kolozsvári színpadon azt a helyet, a melyet egykor Pálmai Ilka, Káry Klára és még igen sok jeles művész foglalt el.

Gyűlés a millenium ügyében.

Kolozsvármegye házában B. é. d. y. Ákos gr. főispán elnöklése alatt nagyon népes gyűlés volt ma d. e. 10 órakor.

A gyűlésen Kolozsvár és Kolozsmegye intéző főbírái nagyszámban vettek részt.

Elnök gróf B. é. d. y. Ákos a gyűlést egy szép beszéddel megnyitván, üdvözlö a szép számmal megjelent tagokat.

A tagok névsorát G. á. m. á. n. Sigmund felolvasván, Gerendy István hibáztatólag szólal fel, a tagok kinevezése körül elkövetett hibák, mondhatni tapintatlanságokról, mert mint mondja, a vidék legkitűnőbb egyénit kihagyatván — sok irányban nagy vizsgálatot szült.

Elnök felvilágosítása után G. á. m. á. n. Sigmund szólal fel.

Előadja a keresek és ipar kamarai titkár a tárgyakat, a melynek kapcsán a következő határozatok létesülnek:

Három bizottságot alakítottak:

G. á. m. á. n. a. g. i. bizottságot az Erd. Gazd. egyet. elnöke: Szabó József elnöklése alatt.

Ipari bizottságot: A kolozsvári ipar és kereskedelmi kamara elnöklése alatt.

Történelmi bizottságot: Az erdélyi múzeumegylet választmányának elnöklése alatt. Ez elnökséget azzal bízta meg, hogy a bizottságokat a szükséges számú tagokból gyűjtse össze.

Gámán Zsigmond ajánlja, hogy a kerületi központi bizottság jegyzőkönyveit küldjék meg a gyári vállalatoknak, gazdasági egyesületeknek, ipari vállalatoknak és a hirlapoknak. Ajánlja, az ügy támogatására egyúttal a hirlapok felkérését is.

Bartha Miklós kérdi: ezek a költségek honnan volna fedezendők?

Gámán kijelenti, hogy ő nagyméltósága a célra ugyan nem utalványozott semmit, azonban a felmerülő nyomtatvány költségeket a bizottságok testületei fedezhetik.

Bartha Miklós felesleges kiadásnak tartja ha a lapoknak megküldik a gyűlési értesítéseket, hogy azok jegyzőkönyvei is szétküldessenek.

Ugron Zoltán a kiállítási költségekre nézve fejezi ki aggodalmát, mely aránytalan terhet ró a kiállítókra.

Szabó József elnök kijelenti, hogy a kiállítás kerületi voltára való tekintetből a kiadások nem lesznek nagyok. Gazd. tényleg már a régi kiállításokból megvannak.

Sigmund Dezső véleménye szerint az ország egészére a 2 millió 500 ezer forinttal sem lehet számítani. Az ellátás központnak. A költségeket az erd. gazd. egyet. a múzeum egyet. és az ipar kamara hordozhatja.

Gyarmathy Miklós szükségesnek tartja a jövek megkülönböztését, mert két évig tart az előkészület és szükséges, hogy nyilvántartva legyen a dolog a tagok körében.

Szabó Samu a gyűlésekre való megjelenésre kedvezményes vasúti jegyeket kíván.

A gyűlés elfogadja a Bartha Miklós indítványát a jegyzőkönyvekre nézve és a Szabó

Samu indítványát a vasúti jegyekre, melynek készítése iránt a főispán tesz lépéseket.

Gámán Zsigmond előadja a miniszteri leirat további részét, melyek egy része később vehető tárgyalás alá.

Helyi bizottságok szervezése tárgyában a központban a egyes vidéki városokban javasolja a megalakítást az elnökség által.

A javaslatot a gyűlés elfogadja.

Egy szűkebb körű közp. állandó bizottság alakítását is indítványozza Gámán Zsigmond.

Sigmund Dezső egy ily bizottság teendőivel az elnökséget véli megbízni.

A gyűlés ily értelemben határozott.

A kerületi bizottság levelei portómentesek. A bizottság gyűlésének összehívásával az elnökség bízandó meg. Bartha Miklós indítványára megállapodik a gyűlés abban, hogy 20 tag kívánságára gyűlés hívandó össze.

A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldetik Luczdy Sámuel Vöröcs Sándor.

Az indítványok sorain Farkasházy Fischer Vilmos indítványozza, hogy a kiállítás erdélyi része külön pavilonban helyeztesse el.

Bartha Miklós fontosnak tartja ezt a kérdést. Erdélynek külön állását nem szabad feltüntetni. A maga részéről az indítványt nem pártolja.

Szabó József sem tartja szükségesnek a külön pavilon állítását.

Fischer az indítványát felolvastatni kéri.

Az indítvány felolvasása után Ugron Zoltán azt javasolja, hogy az erdélyi kiállítók részére megfelelő anyagi erő eszközöltesse ki, hogy tárgyaikkal megfelelő képen szerepelhessenek.

Fischer indítványát a gyűlés nem fogadja el. Teleki Árvéd indítványát, hogy ha valaki külön pavilont akar felállítani, a kerületi bizottság elkötelezően támogassa, a gyűlés elfogadja.

A gyűlésnek 12 órakor lett vége.

A gyűlésen jelen voltak a következők: Elnök gróf B. é. d. y. Ákos, alelnökök Szabó József, Sigmund Dezső, jegyző Gámán Sigmund. A tagok közül jelen voltak a többiek közt: Gróf Nemes János, gróf Haller Eugén, br. Bánffy Ernő, gróf Teleki Árvéd, gróf Bethlen Bálint, gr. Bethlen Sándor, Gyarmathy Miklós, Csató János, Mohay Sándor, Szabó Samu, Zeyk Károly, Bartha Miklós, Miksa Imre, Gerendy István, br. Mansberg S., dr. Finály Henrik, Gyarmathy Zsigmond, László Mihály, Gál Elek, Gyárfás Benedek, Mándy Sámuel, Ugron Zoltán, Kőváry László, Vég Bertalan, Ugron Sándor, Vöröcs Sándor, Simay Ferenc, Bónis István, Benkő Mihály, Weisz Mór, Kis Sándor, Molnár Sándor, Béri Tivadar, Demeter Károly, Filip István, Tóth Samu, Szakács Péter, Jakab László, Betegh Sándor, Ürmösi Lajos, Berde Béla, gr. Teleki László (gyűmőri), Rádiger Árpád, Hóry Béla, Matskási Pál, Matucsek József, Fischer Vilmos, Becsey Hugó, Demjén Ágoston, Vincze István, Szentkócs Márton, Balla Pál, Czirla Mihály, Horváth Gyula, dr. Szentkirályi, tanár.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, június 15.

— **Uj titkár.** Az erdélyi múzeumegylet történelmi-bölcsészeti szakosztálya tegnap délután dr. Szamosi János egyetemi tanár elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya volt a dr. Szinyei József lemondása következtében megüresült titkár-szerkesztői állás betöltése. Elnök mindenképp jelentette, hogy a dévai Salamon-ünnepen a társaság képviselőre dr. Szádeczky Lajos és dr. Márki Sándor egyetemi tanárokat kért fel, kik e megbízatásban el is jártak, s erről rövid írásbeli jelentést nyújtottak be az elnökséghez. Ezután felolvasta az elnök dr. Szinyei József lemondását tartalmazó átiratát, melyet a közgyűlés tudomásul vett s a távozó tanárnak (kit tudvaleg Budapestre neveztek ki) titkári és szerkesztői minőségben kifejtett érdemes munkásságáért jegyzőkönyvileg szavaztak köszönetet. Erre megjelölt a szavazás, melynek eredményében a titkár-szerkesztői állásra általános szavazattöbbséggel dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár választották meg, a ki nyomban meg is köszönte a bizalmat és ígérte, hogy egész erejével a társaság ügyeinek előbbre vitelén fog működni. Az így megüresült választmányi tagságára közfelkiáltással megválasztották dr. Széchy Károly egyetemi tanárt, s ezzel a közgyűlés tagjai eloszlottak.

— **Az Erd. Múzeum Egyet. közlönyét** az „Erdélyi Múzeum”-ot Szádeczky Lajos dr. egyetemi tanár fogja ezen a szerkesztési, kit a múzeum bölcsészeti és

nyelvészeti szakosztálya a tegnapi közgyűlésen óriási többséggel jelölt ki erre az állásra. Szádeczky, mint Szilágyi híres történetíró társa a „Századok” szerkesztésénél már szép eredményeket tudott felmutatni. Remélhető, hogy az Erd. Múzeumot is, melyet eddig Szinyei József e tanár kiváló szakértelmével szerkesztette, átadón szívesen fogja tartani s biztosítani fogja iránta a közönség érdeklődését.

— **Holtay Pál** halálosa az Aranyosban. Holtay Pál orsz. gyűlési képviselő az Aranyos folyóban arany port készült halászni. Ez iránt feljegyzéseket is tett Torda-Aranyos megye bizottságánál s a megye közlekedési hatósági kizárását tart ebben a tárgyban.

— **Lévay Ferenc** miniszteri osztálytanácsos tegnap Kolozsvárra érkezett, a a nöképeze épületének megtekintése és a további intézkedések megtétele végett. A miniszteri tanácsos tiszteletére tegnap este a nöképeze igazgató Kasztner Janka estélyt adott, a melyen jelen voltak a tanító és tanítónő-képeze összes tanári kara. Ma délután a tanítóképezedélt látogatatta meg, a hol a képeze ifjúsága Boér Gergely zenetanár vezetése alatt egy rögtönzött ének és zene előadással lepte meg a miniszteri tanácsost aki a hallottak és a látottak felett teljes megelégedését nyilvánította.

— **A Kolozsvár—Gyalu—Szent-László vasút.** Horovitz Sámuel vállalkozó már korábban engedélyt nyert arra, hogy a Kolozsvár városi közúti vasútból kiágazólag Kolozsvártól Gyalu, illetve Hideg-

szamosig, továbbá Szász-Lóna és Magyar-Fenes érintésével Szent-László közszégy vezetendő helyi érdekű vasút előmunkálatait megtegye. Az erre vonatkozó terveket az engedélyes Pálmai Károly budapesti mérnökkel megkésztetvén — beterjesztette a kereskedelmi miniszterhez, ki is azoknak műszaki felülvizsgálatára Pulszky Garibald miniszteri főmérnököt küldötte le, a ki tegnapelőtt Kolozsvárra megérkezvén, tegnap az engedélyes képviselője, Pálmai Károly mérnök és Kollmer Herman erdőinspector kíséretében személyesen bejárta az építendő vasút egész vonalát. A megejtett szemle eredményében a terveket némi kisebb változtatással helyesnek és a kivitelre alkalmasoknak találta. E szerint ezen vasút a kolozsvári közúti vasút k-monostori végpontjánál a Sigmund-féle k-monostori múmalom fűtőházánál indulna ki, átmenne a gazdasági tanintézet fa-iskoláján, onnan fel a Kálvária-hegyen, — kiérve az országútra Fenesen át a Veres-sapka oázisáig vezetettnek, a hol kelető elágazását nyerve, — egyik vonal Szász-Lóna és Magyar-Fenesen át Szentlász-
lói; a másik vonal Gyalu érintésével Hideg-

szamosig vezetettnek. Indóházak tervezve vannak Szász-Fenesen, Szász-Lónán, a Veres-sapkánál, Gyaluban, Hideg-szamoson és Szent-Lászlón, mindentűz az illető községek közvetlen közelében. — A felülvizsgáló bizt. s előtt engedélyes a bornyomali szőlőtulajdonosok óhajára tekintettel azon tervét terjesztette elő, hogy e vasút a kolozsvári közúti vasút nagy-utcai vonalrészéből kiágazólag a Sándorfalvi és a bornyomali szőlők által vezetettnek és a Szamoson építendő híd a Kálvária alatt fel a Zöld-sapkáig — s onnan tovább Fenes felé. Az engedélyes megbízást nyert a miniszteri biztostól, hogy az erre vonatkozó tervet készíttesse meg s azt felülvizsgálat végett a közgazgatási bejárás alkalmával mutassa be.

— **A kolozsvári polgári dal-egylet** által, június hó 18-án (vasárnap) a Hóházban rendezendő, táncszal egybekötött zárkórú erdei kirándulásra a meghívók és a t. pártolótagok részére a jegyek szét lettek hordva. A ki talán tévedésből vagy lakás-változtatás következtében ezt kézhez nem kapta, de arra igényt tart, szíveskedjék az iparos egyet. helyiségében (főter. 23. szám) fáradni, hol is ez irányban azonnal intézkedés fog történni.

— **A kolozsvári m. kir.** állami tanító képeze torna-vizsgálata holnap jun. 16-án d. u. 4 órakor lesz, melyen egyszerűen a képeze a III-ik osztálya a tűzoltásból is vizsgálják. Fölhívjuk a tanügy barátait és az érdeklődő közönség figyelmét e szépnek ígérkező s ez uttal az utolsó torna-vizsgálatra.

— **Torna-vizsga.** Az unitárius főgimnázium torna-vizsgálata tegnap d. u. 4—6 óráig tartatott meg a tornavivodában szépségszerű közönség jelenlétében. A vizsgáló és bíráló bizottság Hajos János felügyelő gondnok elnöklése alatt meg a tanári kar számos tagjából. A vizsgálat a nyolcz osztály együttes szabaddiszkorlatával vette kezdetét, mely gyakorlatok teljesen megfelelték egy szabatoság mint a szépészetet kívánalmainak. Következtek ezután a versenyek. Általában a versenyek eredménye igen jó volt. Dicséret oklevelet nyertek: a) Veres-sapka gyaloglásból: Nagy B. VII., KisJenő, VI. Nagy Miklós, V. oszt. tanulók; b) Súlydobásból: Bedőházi G. VII., Gábor D. VI. o. tanulók; c) Távolugrásból: Almási Ferenc, VI. Ürmösi S. oszt. tanulók; d) Versenyfutásból: Szá-

bó Gy. I. Gros Gyula II. Máthé Ferenc III. Ács Sándor IV. Ürmösi Ádám V. Almási Ferenc, VI. Barabás József VII. és Szabó D. VIII. oszt. tanulók. e) Rudmázásból: Kelemen S. I. Gros Gy. II. Máthé F. III. Ács S. IV. Nagy M. V. oszt. tanulók. f) Kötélhúzásból: Az I. oszt. legyőzte a II-ik osztályt a közönség nagy derűségére. Végül Ulár Pál igazgató kihirdette a versenyek eredményét, s megdicsérte az egész ifjúságot a szorgalomért és a felmutatott szép eredményért.

— **Tussai Gábor** alkaptány urtól a követször sorokat vettük: Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapja tegnapi számában csekély személyemet aposztrofálni szíveskedett azért, mert állítólag sokáig tanulmányoztam a szabeni utcaesepést, s itthon még se lehet felmutatni semmi eredményt. Ez állítással szemben legyen szabad megjegyznem, hogy tanulmányozásom legfőképp egy fálnapra terjedt, az eredmény pedig egy általam kidolgozott, s némi módosítással a városi közgyűlésen már elfogadott köztisztasági szabályrendelet, mely jelenleg belügyminiszteri megerősítés alatt áll. Készséggel adunk helyet e helyreigazító soroknak. Csak azt az egyet tesszük még hozzá, hogy e szabályrendelet is, mint igen sok más ne maradjon csak a papíron, hanem érvényesüljön minden tekintetben.

— **Szekula Ákos**, az Adria bizt. társ. vezérfelügyelője, ki minden humánus célt a legmelegebben pártol, legújabbán az Erdélyi Múzeum Mária Dorothéa Egyesületnek lett főritál alapító tagja. Fogadja a nemmes emberbarát e helyt is az egyet. mélyen érzett hálás köszönetét De Gerandó A. a M. D. E. elnöke.

— **Katona zenekar** játszik holnap a sétateren, válogatott programmal. A sétateri zeneműsor igen érdekes pontját képezi Vikol Simon „Bravour marsch”-a, a mely először lesz bemutatva és egyike a termékeny és kedvelt zeneszerző legjobb szerzeményeinek. Ugyancsak az „Ujvilág” mulató kertjében ma este a katonazenekar szintén előadja a már ismert és általánosan kedvelt Ballet-polkát, melyet szintén Vikol Simon szerzett. Mi őszintén örvendünk a fiatal zeneszerző sikerének.

— **Katonazene az Ujvilágban.** Az Ujvilág oázis mulató-kertben ma katonazene lesz 30 kr. belépti díj mellett. Dobos G. József vendéglős mindent elkövet, hogy vendégeit egy étel, mint ital dolgában fényesen elláthassa. Felhívjuk az érdekes zeneestélyre olvasóink figyelmét.

— **A szilágy-somlyói önk. tűzoltó-egylet** tűzoltó szerek beszerzésére 1893. évi július hó 9-én Szilágy-Somlyón, a „Báthory” várkertben, kellemetlen idő esetén a színház termeiben zártkörű táncestélyt rendez.

— **Gyilkos férj.** Bánffy-Hunyádon egy Kovács András nevű férfi, feleségét fejével agyonütötte. Az asszony a fejcsapás alatt szörnyet halt. A gyilkos férj öngyilkossági szándékából a kúba ugrott, de onnan kihúzták. Most fogságban várja büntetését.

— **Monte-Carló áldozata.** Milla-

noból írják, hogy ott nagy feltűnést kelt Villeneuve-nek, az első milánói ékszerésznek bukása. Az ékszerész 80,000 frank értékű ékszer magához véve megsemmisült. Aztán az ékszerész elárulásából befolyt összeget a monte-carlió játéktárlalában elvesztette. Erre a tengerbe vetette magát.

— **Az egyiptomi aratás.** Alexandriából jelentik: Az aratás egyáltalában gyengén sikerült. A beduinok a termés háromötöd részét saját céljakra fogják felhasználni és így kivihető felesleg alig marad pár száz ezer métermássa. Ez idő szerint az export még szűkület. Árak javulnak. A bakkivitel 18,232 ardebra rugott a lefolyt héten: ez évben ápril 1-től június hó 10-ig 155 ezer ardebre: tavaly megfelelő időben 410,000 ardebre. Kukoricából nincsen kivitel.

— **Egy kis statisztika.** A vasárnapi Grand prix de Paris alkalmával, melyet a franciaia Ragotsky nyert meg az angol Ravenbury ellen, 130,000 ember volt a longhampei verseny pályán. Belépti díjakban 400,000 frankot vettek be; a totalizátorban forgalom 3,693,000 frank volt. Ez összegből 1,600,000 frank esett a Grand Prix-re.

Szerkesztőségi üzenetek.

S-nak. Választ szívesen adunk minden kérdésre. Az azonban mégis egy kissé tulajdonság követelés, hogy önnök tót nyelven üzenjünk meg a miatyránkot. Az egész redakcióban senki sem tud egy kukkot sem a szengzetes nyelvből.

Elvirának. — Torda. — Mi a szerelem? Egy humorista közelebből így definiálta:

„Kebelmogzatványos sohajtványokban előre nyilatkozó bolond cselekedetekre indító szívlejkín, mely néha házassági szerencsétlenséggel végződik.”

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Delegáció.

Bécs, június 15.

Magyar delegáció négyes albizottsága Bosznia Hercegovina költségvetését tárgyalta. Pulszky előadó részletesen ismerteti a költség-

vetést, kimutatja, hogy okkupált tartományok költségeiket maguk fedezték. Gyurkovits hosszasan reflektált előadó jelentésre, amelyet Kállay Béni felszólalása után bizottságok elfogadtak. Hegedűs indítványára Kállaynak bizalmat szavaztak működéséért.

Arad és a főrendiház.

Arad, jun. 15.

Arad város mai közgyűlésén elhatározta, hogy felír a kormányhoz és a képviselőházhoz a főrendiház sürgős reformja érdekében.

Képviselő választás.

Arad, jun. 15.

Pécskán ma van a képviselő választás. Pless Mór függetlenségi és Vársárhelyi László nemzeti párti között erős küzdelem foly. Harmadik jelölt is van Flopu Gergely román pap nemzetiségi programmal.

Ifju csehek a delegációban.

Budapest, június 15.

Az osztrák delegációban a hadügyi költségvetés tárgyalásánál az ifju csehek vehemens támadást intéztek a közös hadsereg tiszti kara ellen.

Azoknak kárhoztatták bánás módját és magaviseletét egyaránt.

Massaryk és Paczak idézték a tisztek egyes mondásait. A delegációban az ifju csehek fellépése majdnem botrányos volt és az osztrák delegátusokra leverőleg hatott.

Öngyilkos gyáros.

Budapest, június 15.

Zellerin Mátyás egyike a főváros elsőkelő gyárosainak, ma hajnalban a Margithid-ról a Dunába ugrott.

A szerencsétlen embert a mikor kifogták már meg volt halva. A gyároson már régebben a buskomorság jelei mutatkoztak s ez vitte őt a vízbe ugrásba.

Draskovics temetése.

Budapest, június 15.

Draskovics János grófot ma temették el Zágórában nagy pompával. A kormányt a temetésen a horvát bán képviselte.

A haldokló Carnot.

Budapest, jun. 15.

Carnot a franciaia köztársaság elnöke halálán van.

Régi májbaja az utolsóig fejlődött és az orvosok is lemondottak megmenthetőségéről.

Schlauch püspök kitüntetése.

Budapest, jun. 15.

Schlauch Lőrincz nagyváradi püspöknek gr. Canali a pápa körete ma d. e. adta át bibornoki kapuciumot.

Tíz órakor a templomban mise volt, a város pedig egészen lobogó díszet öltött.

Az összes miniszterek, valamint Bauer, közös hadügy, Kálnoki közös külügyminiszterek táviratban üdvözlötké Schlauchot.

Főispáni vizsgálat.

Jászberény, jun. 15.

Jászberény városába Almásy Géza főispán ma érkezett meg, hogy a város ügykezelését megvizsgálja. Ma megvizsgálta a városi pénztárt, a melyet rendben talál.

Az adóemelés ellen.

B-Csaba, június 15.

Békés-Csabán ma rendkívül izgatott gyűlést tartottak a a célba vett adóemelés ellen.

A gyűlés egy 5 tagu bizottságot választott, mely megbízott, hogy a pénzügyigazgatóságot vizsgáltsa fel. Ha a pénzügyigazgatóság nem lesz hajlandó kérésüket teljesíteni, úgy Wekerléhez mennek egyenesen.

Sztrájk.

Pécs, jun. 15.

Még mindig 1500 munkás sztrájkol. Ma újra összehívás volt a katonaság és a munkások között.

A katonaság a munkásokat széttergette.

Bosznia és Hercegovina.

Bécs, jun. 15.

A delegáció albizottsági ülésén Kálnoky külügyminiszter ma hosszasan foglalkozott az ottani viszonyokkal.

Kijelentette, hogy a bevétel az okkupált tartományokban 5—6 év alatt több, mint 100 perccenttel emelkedett.

Népessége, vagyonszága folyton növekszik, úgy hogy a monarchia segítségét nem veszik igénybe.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

10133—1893.

544. (2—3)

Sz. 599—1893.

541. (3—3)

Pályázat

honvéd-laktanya és kerületi börtön építésére.

Kolozsvár szab. kir. város a Kolozsvártt állomászó m. kir. 21-ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljához tartozó legénység, továbbá az ezred-irodák és a honvéd tartalékosok elhelyezésére egy laktanyát, nemkülönben egy honvéd kerületi börtönt és had-birosági irodákat szándékozával építtetni, végre pedig a meglévő honvéd-laktanyát megakartatni nagyobbítani, alólírott Tanács a munkák végrehajtására írásbeli versenytárgyalást hirdet s felszólítja az építési vállalkozókat, valamint szakiparosokat, hogy zárt írásbeli ajánlataikat legkésőbb 1893. évi június hó 26-án déli 12 óráig a Tanács iktató hivatalához adják be.

Kikiáltási ár a kifizetett részletes költségvetési előirányzatban megállapított összes anyagár és munkadíj, még pedig 307,810 frt 80 kr; az ajánlatban ezzel szemben betű- és számjegyekben kifejezendő az a százalék (2/10), melyet a vállalkozók az összes vállalati árról leengedni hajlandók.

A zárt ajánlatok alólírott Tanácsához címezve, lepecsételve s a fennebbi összeg 5%-ával, mint bántpénzzel ellátva, adandók be.

A további árlejtési és szerződési feltételek, valamint a tervrajzok és költségvetések a hivatalos órák alatt megtekinthetők Salamon Antal előadó, városi tanácsos úr hivatalos irodájában Kolozsvártt (Városház, emelet 9. 10. sz.)

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsától, 1893. évi június hó 10-én.

Albach Géza,
polgármester.

Sz. 971—1893.

545. (2—3)

Versenytárgyalási hirdetés.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur f. évi 17655. sz. alatt kelt magas elhatározásával a kolozsi állami elemi iskolánál egy negyedik tanterem építését engedélyezvén, ennek költségét 2754 frt 28 kr., azaz kétezer hétszáz ötvennégy forint 28 krban állapította meg.

Felhívataknak ennek alapján a vállalkozni kívánó építésszek, hogy a fenti összeg 5%-ának megfelelő bántpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat tanfelügyelői irodámban (Óvár, Bástya-utca 1. sz.) **folyó hó 25-én d. e. 9 óráig** adják be, mikor is a versenytárgyalás a kir. építészeti hivatal kiküldöttjének közbejöttével ottan meg fog tartatni.

A tervrajz és költségvetés ugyanott a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kolozsvárt, 1893. évi június hó 13-án.

KOZMA FERENCZ,
Kolozs megye kir. tanfelügyelője.

Sz. 8699—1893.

543. (3—3)

Pályázati hirdetmény.

Udvarhely megye székely-kereszturi járásban, Etédi körben üresedésbe jött **körjegyzői állomásra** pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket **folyó évi július hó 10-ig** hozzámm annál bizonyosabban adják be, minthogy az el-készetten érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. Ezen körjegyzői körhöz tartozik Etéd székhelyvel Sıklód, Kúsmód, Szolokma.

Körjegyzői javadalmazás:

évi fizetés 400 frt.
irodai átalány 50 frt.

Székely-Keresztur, 1893 június hó 8-án.

Báró Gamerra Oszkár,
h. főszolgabíró.

Sz. 1054—1893.

554. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dosz Mária férj. Manókan Szamóiláné m.-erkei lakos végrehajtótának Dosz Szimeon m.-erkei lakos végrehajtást szenvedő elleni 280 frt tőke követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbíró) területén levő, Mező-Erked község határában fekvő, a mező-erkei 41. sz. tjkvben A. I. 1—4. sz. alatt foglalt 98., 1235., 1236., 1263., 1260. hrsz. ingatlanokból végrehajtást szenvedett Dosz Szimeont 1/10 részére az árverést 410 forintban megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi július hó 12-ik napján délelőtti 10 órakor — Mező-Erked községében — a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 41 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ártólammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tekén, 1893. évi március hó 30. napján.

A tekei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

G. A. A. L.,
kir. aljbíró.

Árlejtési hirdetmény.

Tekintetes Kolozsvármegye közgyűlése által Dadrád köz-ségében egy községi ház építése engedélyeztetett.

A kikiáltási ár a költségvetés szerint 9301 frtot teszen ki, melyre az árlejtés a községi irodán megtartandólag **folyó évi június hó 18-án délután 3 órára** tűzetik ki.

Az árlejtési feltételek községi irodán megtekinthetők, hová az ajánlatok szóbelileg is megtehetők, vagy írásbelileg zárt borítékban a kikiáltási összegtől járó 10%-os bántpénzzel ellátva **folyó évi június hó 17-ig** beadhatók.

Dadrádon, 1893. évi június hó 12-én.

Gyulai Ödön,
kijegyző.

Grün János,
bíró.

A székelyföld legzsénsavdusabb, legkellemesebb ízű és a leg-olcsóbb savanyúvize a

BAROSS-FORRÁS.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag zsénsav-tartalmánál fogva a bornak ízét kellemessé teszi és színét nem változtatja, miért is a vendéglős uraknak „Spritzer”-nek különösen ajánlatik.

Ujabb orvosi bizonylatok a „Baross-forrás”-ról:

Az erdővidéki „Baross forrás” név alatt njobban forgalomba hozott ásvány viz egyike hazánk legjobb szabad zsénsavat tartalmazó forrás termékeinek. A víz tiszta, átlátszó, üledék és mellék íz nélkül való, igen kellemes és üdítő élvezeti, járványos időkben kitűnő étrendi ital. Gyógyhatása a légutak és tápcsatorna, de különösen a húgyzervek idült hurutos bántalmainál érvényesül. — A víz töltése, dugaszolása és kiállítása tiszta, czélszerű, kifogástalan.

Kolozsvártt, 1893 április hó 10

Dr. Purjesz Zsigmond s. k.,
egyetemi tanár.

... .. kellemes, üdítő s kiváló gyógyhatású ásványviznek tartom a „Baross forrást” stb

Kolozsvártt, 1892 július hó 13

Dr. Fabinyi Rudolf s. k.,
a kir. tud. egyetem vegytani intézetének igazgatója.

A „Baross forrás” savanyu vizet kellemes ízű, hatással fogva a légző, emésztő szervek és a húgyhólyag hurutos bántalmainál kitűnő eredménnyel rendeltem. Izgatottságot, vértóbulást nem okoz. Igen gazdag szabad zsénsav és mérsékelt vastartalma miatt tisztán vagy borral keverve rendkívül kellemes, üdítő savanyúviz. — A viznek kitűnő kiállítása, dugaszolása teljesen megfelel a mai kor kívánalmainak, a forrás és kezelés tisztaságáról különben a nyár folyamán személyesen is meggyőződtem

Kolozsvártt, 1892 december 2

Dr. Mappendruck Kálmán s. k.,
városi orvos.

Járványok s főleg Kolera veszély idején kitűnő præservatívum.

Friss töltésben kapható Kolozsvártt: Id. Misselbacher J. B., Kónya Sándor, Hirschfeld Sándor és Tibanyi Adolf uraknál.

Országos szétküldési főraktár:

Incze Gyulánál Baróthon.

447. (11—20)

Asszonyi szépséget

szappannal való mosás által kapni, lehetőségtelen; a **bécsi Par-fumerie Equitable „lilomtejt-szappana”** azonban egy készítmény, mely kitűnő tulajdonságai miatt egy divatszalon se hibázzék.

Darabonkénti ára 35 kr. — Kapható:

Lányi Benó és Csatt Ilyés uraknál
Kolozsvártt. 527. (3—24)

Hirschfeld Károly

vas- és szerszám-kereskedésében
egy 2—3 gymn. osztályt végzett ifju
tanulónak felvétetik.

552. (1—2)

ALAPITTA-
JÓZSEF főherceg
udvari

TOTT 1858-BAN.
Ó cs. és kir. Fensége
szállítója.

WALSER FERENCZ

I-só magyar

gép- és tűzoltó-szerek

gyára,

HARANG- és ÉRCZÖNTÖDÉJE

Kolozsvártt, Belmonostor-utca 12.

Elvállal

Vízvezetékek és Csatornázások

berendezését, városok és magánosok részére.

KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK

felszerelésére.

Villámhárítók felállítására.

Szállit

Vont vas csöveket

és

Öntött vas csöveket,

zománcozott

kőagyagcsöveket

csatornázásokhoz.

LÉGSZESZ

és

SZELLŐZTETÉSI

berendezéseket.

Képes árjegyzékek és rész-

letes költségvetések díjmente-

sen küldetnek.

Elvállal

mindennemű

vizi munkát.

Szállit és készít

Kútszivattyukat.

Tűzi és kerti

fecskeendőket,

szagtalan ürszékeket

stb. stb.

A javító-műhelyben minden ja-

vítás elvállaltatik.

Képes árjegyzékek és rész-

letes költségvetések díjmente-

sen küldetnek.

802. (19—x)

ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐN.

melynek több kiállításon kitüntetett gyógyvizei Európa leghíresebb bálneológusai által az eddig elismert égvényes vasas savanyúvizek legelsőjének jelentetett ki,

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Fürdőorvos: Dr. NAGY KÁLMÁN.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásúknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorfájás és a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzsárában, altesti vér-bőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkór és kedélykórban, máj- és lépdeganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj s váltó-lázakból származott lépdeganoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hószám zavarokban, s különösen vérszegénységi álla-potokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kez-dődő húgy- és fővénykő-lerakódás s húgykő képződéseknél, a méh idült tömüléseinek, dagainál, fehérítályás s rendetlen ha-vadzásnál, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, kösz-vény és csúzbajokban.

Az ásványviz használatával kapcsolatosan ujonnan be-rendezett **meleg és hideg ásványvíz-fürdők**, friss kecsketej, savó, hidegvíz-gyógyimód, massage, svéd tornászati áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van gyógytar, távirat, posta. 600 szoba áll a közönség ren-delkezésére, napi ár 50 krtól fennebb, melyek az igazgatóságtól bé elhetők ki. Az éttermekben nagyon jutányosan étkezhetni. — Szórakozásul vannak: parkok, erdei sétányok, olvasó-, zongora- és társalgó-termek, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások, ugyesintén egy első rangú cigány-zenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellétt ingyen lakás-ban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármely irányból jövő gyógyvendégek a földvári vas-utállomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolságra eső Elő-patakra magán- és társaskocsik szállítják a gyógyvendégeket; társaskocsin, ha csak egy személy jelentkezik: 2 frt; két vagy több utas személyenkint 1 frt 30 kr; külön kocsit egy család részére 3 frt szabad kézi podgyázzsal; ellenben a vasuton feladott podgyázzal 50 klgrig 30 kr., azon felül 50 kr. fizetendő.

Minden megkeresésére utasítást és felvilágosítást készséggel ad Előpatak, 1893. évi május hó 15-én.

493. (5—20)

A fürdő-igazgatóság.